

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1186/2021
24.02.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Тијана Вујовић, адвокат из ..., против туженог Националне службе за запошљавање, Дирекција Београд, чији је пуномоћник Бранислав Чолић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1578/20 од 18.11.2020. године, у седници одржаној 24.02.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1578/20 од 18.11.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2362/18 од 17.04.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2362/18 од 17.04.2019. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле да суд поништи решење директора тужене од 20.01.2016. године, заведено под бројем ../2016 којим је тужилци отказан уговор о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности, као неоснован. Другим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле да суд обавезе тужену да тужилцу врати на рад, као неоснован. Трећим ставом изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1578/20 од 18.11.2020. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем тужене број ../2016 од 20.01.2016. године, на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, тужилји, запосленој на пословима саветника за ..., отказан је уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности услед престанка потребе за радом запослене због организационих промена код тужене које су довеле до престанка потребе за обављање послова које обавља тужилја, који разлози нису могли бити отклоњени мером запошљавања, а радни однос јој је престао закључно са 31.01.2016. године. Тужилја је по занимању дипломирани ... са звањем саветника за ..., код туженог је била запослена од 1986. године, првобитно у ..., а затим у ... на пословима ... . Код туженог је било запослено укупно четири извршиоца и сви су имали звање саветника за ... . Правилником о организацији и систематизацији послова Националне службе за запошљавање од 28.12.2012. године, одредбом у погледу пописа и описа радних места, као и услова за обавање истих послова, тачком .. било је предвиђено постојање послова саветника за ... уз навођење услова за обављање истих послова, а истовремено су били предвиђени и послови под тачком .. службеник за ... . Услов за обављање послова службеник за ... према наведеном правилнику је да извршилац који је распоређен на ове послове мора имати испит за службеника за ..., а изменом Правилника туженог о организацији и систематизацији послова, који је ступио на снагу 25.12.2015. године, укинута је радно место саветника за ..., а систематизовано је радно место службеника за ..., за које је потребан, између осталог и сертификат службеника за ... који тужилја не поседује. Тужилја се обраћала свом руководиоцу захтевом да јој се омогући прибављање потребног сертификата.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је оспорено решење о отказу уговора о раду законито са образложењем да тужилја након доношења Правилника о организацији и систематизацији послова из 2015. године којим су укинута послови саветника за ... на којима је тужилја радила, није могла бити премештена на друге одговарајуће послове јер није имала сертификат за обављање описаних послова за разлику од других извршилаца који су обављали исте послове као и тужилја, а који су те сертификате поседовали.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је погрешно становиште нижестепених судова о неоснованости тужбеног захтева тужилје, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

У овом случају, тужилји је отказан уговор о раду применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. Гласник РС“ бр. 24/05 ... 75/14) због постојања оправданог разлога који се односи на потребе послодавца, када услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У случају примене отказног разлога из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, одредбама члана 153. до 160. Закона о раду прописана је процедура и обавеза послодавца у погледу доношења Програма решавања вишка запослених, садржине програма, његовог достављања надлежним органима ради давања мишљења и исплату отпремине пре отказа уговора о раду. Одредбом члана 155. став 1. тачка 3. Закона о раду прописано да Програм изричито мора да садржи број, квалификациону структуру,

године старости, стаж осигурања запослених који су вишак и послове које обављају. Списак запослених који представљају вишак и послови које они обављају мора бити сачињен као саставни део Програма пре давања отказа уговора о раду.

У образложењу својих одлука нижестепени судови констатују да је доношењу оспореног решења о отказу уговора о раду од 20.01.2016. године претходило доношење Програма решавања вишка запослених од 12.01.2016. године који се налази у списима и Правилника о организацији и систематизацији послова од 16.12.2016. године, док пропуштају да оцене да ли је наведени програм решавања вишка запослених садржао списак запослених који представљају вишак у смислу одредбе члана 155. став 1. Закона раду, што чини део законом предвиђене процедуре за отказ уговора о раду, као и да ли је тужила била на њему, а од чега и зависи законитост и правилност оспореног решења о отказу уговора о раду тужили.

Полазећи од наведеног, то се са становишта примене материјалног права, закључак нижестепених судова да је решење туженог о отказу уговора о раду тужили законито за сада се не може прихватити као правилан.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да иста зависи од одлуке о главној ствари.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић